

DIREKTIVA EU U OBLASTI POLITIKE VODA OSNOVA ZA HARMONIZACIJU SA EVROPSKOM LEGISLATIVOM

Biljana LJUJIĆ, dip.inž.grad.
Ankica ALEKSIĆ, dip.inž.grad.
Ministarstvo poljoprivrede i vodoprivrede Republike Srbije,
Republička direkcija za vode
E-mail: vodoprivreda@uzzpro.sr.gov.yu.

REZIME

Stručni krugovi u Srbiji se pripremaju za harmonizaciju naše zakonske regulative u oblasti voda sa evropskom legislativom. U radu se daje pregled razvoja evropske legislative o vodama u poslednjih trideset godina. Sredinom devedesetih godina Komisija EU je istakla potrebu uspostavljanja zajedničkog, integralnog upravljanja vodama. Komisija je pripremila predlog i konačno, posle pet godina usaglašavanja, usvojena je **Direktiva o uspostavljanju okvira za delovanje zajednice u oblasti politike voda**, koja je stupila na snagu 22. decembra 2000.godine.

U radu su dati rokovi iz Direktive za implementaciju iste u državama članicama, prikaz odredbi Direktive koje su osnov za izradu planova upravljanja u okviru distrikta rečnog sliva, zatim koncizni sadržaj svih sastavnih delova Direktive i na kraju prevod Direktive.

Prevod teksta Direktive i u radu izvršena početna analiza, predstavljaju podlogu za harmonizaciju naše zakonske regulative u oblasti voda, i posebno, za uvođenje jedinstvenog pristupa upravljanju vodama u okviru rečnog sliva, kao osnovnog zadatka država po Direktivi.

Ključne reči: Evropska legislativa, direktiva, integralno upravljanje vodama, distrikt rečnog sliva, plan upravljanja, dobar status voda, sistematski monitoring voda, cena vode, javnost.

1. UVOD

Naša zemlja još nije neposredno uključena u pregovore o priključenju Evropskoj uniji, ali se stručni krugovi

pripremaju za preduzimanje mera približavanja u domenu zakonske regulative. U tom smislu nameće se i potreba ubranog donošenja nove pravne regulative u oblasti voda i njenog prilagođavanja zakonskim propisima EU. Posebno se ističe potreba dosledne primene novog evropskog pristupa u oblasti voda koji se odnosi na utvrđivanje procedura za uspostavljanje integralnog upravljanja vodama u okviru rečnih slivova Evrope, sadržanih u Direktivi Evropskog parlamenta i Saveta 2000/60/EC koja je stupila na snagu 22. decembra 2000. godine.

Osnovni akt EU je **Ugovor (TREATY)**, koji je potpisan od strane zemalja - članica. Na osnovu njega Evropska komisija razvija direktive koje predstavljaju formalne zakone EU i čine normativni deo zakonske regulative. Direktive EU se formiraju uz značajni doprinos zemalja članica, uz konsultacije sa Evropskim parlamentom i Ministarskim savetom i uz učešće javnosti. Kada se direktiva usvoji, zemlje članice su odgovorne za njenu pravilnu i celovitu implementaciju u sopstvenu legislativu.

2. RAZVOJ EVROPSKE LEGISLATIVE U OBLASTI VODA

Počeci evropske politike u vezi voda datiraju od 1970-tih godina sa usvajanjem programa i pravno obavezujuće zakonske regulative. Regulative je u to vreme bila **fokusirana na čistu vodu**. Na nivou Evropske unije doneto je više propisa iz oblasti čistih voda i to za:

- čistu vodu za piće i ljudsku upotrebu
- čistu vodu za proizvodnju hrane
- čistu vodu za plivanje i kupanje

- čistu vodu kao sastavni deo životne sredine, deo lokalnog i regionalnog nasleđstva.

Zahtevi za čistom vodom učinili su da briga o vodi postane i jedna od prioritarnih oblasti zaštite životne sredine i najsveobuhvatnije regulisano pitanje od strane zakonodavstva EU. Počevši od ranih 70-tih do 2000 godine, **politika u vezi zaštite voda** sprovodila se preko Akcionih programa za zaštitu životne sredine i zakonske regulative.

Tri faze su karakteristične:

- **Prva faza zakonske regulative** je započela sa Direktivom o površinskim vodama iz 1975.god. i kulminirala je 1980.god. sa Direktivom o vodi za piće. Pored ovoga, doneta je zakonska regulativa za standarde kvaliteta voda za ribolov (1978), međugranične vode (1979), vodu za kupanje (1976) i za podzemne vode (1980).

Kao osnovni akt za kontrolu ispuštanja, usvojena je Direktiva o opasnim supstancama (1976) i njene poddirektive (1982-1986) za različite pojedinačne supstance.

- **Druga faza zakonske regulative** usledila je na osnovu pregleda postojeće zakonske regulative i identifikacije neophodnih usavršavanja. Ova faza obuhvata Direktivu o prečišćavanju urbanih otpadnih voda (1991) i Direktivu o nitratima (1991). Izvršene su revizije Direktive o vodi za piće i Direktive o vodi za kupanje, u cilju njihovog usavršavanja, razvijen je Akcioni program za podzemne vode i predlog Direktive o ekološkom kvalitetu voda (1994.god.), a 1996.god. je usvojena Direktiva o integralnom sprečavanju i kontroli zagađivanja od strane velikih industrijskih pogona.

Na nivou zemalja članica i na evropskom nivou, u to vreme postojala su dva različita pristupa ostvarenju zahteva za čistom vodom i to:

- prvi, koji ima za cilj kvalitet vode i njime se definiše minimalni zahtev za kvalitet vode za korišćenje, uglavnom primenjivan u prvoj fazi direktiva o vodama;
- drugi, kome je cilj kontrola ispuštanja i koji se fokusira na maksimalno dopuštene količine zagađujućih supstanci koje se ispuštaju iz određenog izvora u vodenu sredinu, uglavnom primenjivan u drugoj fazi.

Pitanje koji je od ovih pristupa bolji, postao je predmet duge naučne i političke debate. Ovo je prouzrokovalo da mnoge institucije na nivou EU i u samim zemljama članicama, kao i različite interesne grupe, nadu posebne interese da predlažu nove odredbe u vezi sa zakonskom regulativom vezanom za kontrolu ispuštanja. Iako su se na nivou Unije suočili sa istinskim problemima i troškovima za implementaciju takvih novih direktiva, i nadalje su se pojavljivale nove direktive i akcioni programi. Rezultat je bio da je broj direktiva koje su stupile na snagu porastao na 15.

- **Početak treće faze razvoja zakonodavne regulative** je 1995. god. kada je Evropska komisija reagovala na prethodnu praksu ističući potrebu šireg pristupa zajedničkom, integralnom upravljanju vodama, a koji će se voditi na taj način da se izvrši integracija razjedinjenih delova zakonodavstva koje pokriva različite tipove voda i različito korišćenje, na jedan sveobuhvatan način.

Same zemlje članice EU kao i interesne grupe imaju različite i često suprotstavljene poglede na korišćenje voda i zaštitu voda. One moraju da odbrane interese svog nacionalnog ekonomskog razvoja, na koje ostali gledaju kao na prepreku uspostavljanju evropske regulative za zaštitu životne sredine.

Nametnulo se i pitanje međunarodnog vodnog resursa i zagađivanja, naime deset država članica EU primaju iz susednih zemalja više od polovine svog ukupno vodnog resursa.

Usledio je opsežan i dug proces konsultacija i pregovora sa svim zainteresovanim stranama. Svi su iskazali potrebu donošenja regulative kojom bi se uspostavio okvir u vezi sa politikom voda, jedinstveno za sve zemlje članice.

Komisija je pripremila predlog i konačno, posle pet godina usaglašavanja, Parlament i Savet EU je usvojio 23.10.2000.god. Direktivu o uspostavljanju okvira za delovanje Zajednice u oblasti politike voda, koja je stupila je na snagu 22. decembra 2000.godine.

3. OSNOVNE POSTAVKE DIREKTIVE O VODAMA

Nova evropska politika u vezi voda preko njene operativne alatke - Direktive o vodama, nalaže sledeće ključne ciljeve:

- Sveobuhvatnu zaštitu svih voda;
- Postizanje dobrog statusa voda u roku od 15 godina;
- Integralno upravljanje rečnim slivom;
- "Kombinovani pristup" u vezi standarda za granične vrednosti dozvoljenih emisija i imisija (prijema);
- Pravilno utvrđivanje cena;
- Uključivanje javnosti.

U nastavku se daju osnovne postavke u vezi navedenih ciljeva:

Sveobuhvatna zaštita svih voda znači zaštitu voda uzimajući u obzir prirodnu interakciju među njima u kvalitativnom i kvantitativnom smislu uz primenu principa integralnog upravljanja vodnim resursima, i to površinskim vodama, podzemnim vodama, mešovitim vodama i morskim vodama.

Postizanje dobrog statusa svih voda u roku od 15 godina po usvajanju Direktive, podrazumeva:

- utvrđivanje hidroloških, hemijskih i bioloških standarda,
- određivanje posebnih ciljeva i korišćenja vode za posebne namene,
- da površinske vode uopšte ne budu zagađene,
- da crpljenje podzemne vode bude samo u onom obimu kojim se ne narušava obim neophodan za potrebe životne sredine,
- sistematski monitoring voda.

Integralno upravljanje rečnim slivom, čak i preko administrativnih i međunarodnih granica, uključuje planove upravljanja slivom i koordinirane programe monitoringa koji se baziraju na:

- kvantitativnim karakteristikama,
- ekološkim karakteristikama,
- hemijskim karakteristikama,
- ciljevima zaštite.

"Kombinovani pristup" u vezi standarda za granične vrednosti dozvoljenih emisija i imisija (prijema), znači granične vrednosti za dozvoljene emisije od strane izvora zagađivanja u akvatičnu životnu sredinu u kontekstu minimalnih standarda kvaliteta vode recipijenta, a ostvaruje se:

- **Kontrolom ispuštanja** pri čemu se definišu maksimalno dopuštene količine zagađivanja koje izvor zagađivanja može da ispusti u vodu;

- **Kontrolom kvaliteta** vode pri čemu se definiše minimalni nivo kvaliteta recipijenta koji nije štetan za zdravlje i životnu sredinu čime se dodeljuju i kontrolišu granice kumulativnog unosa zagađenja u vodu.

Za konkretnu situaciju primenjivaće se rigorozniji pristup.

Pravilno utvrđivanje cena treba da odražava istinski trošak primenom:

- principa - korisnik plaća,
- principa - zagađivač plaća,
- principa - potpuna naknada troškova.

Uključivanje javnosti znači:

- informisanje, konsultovanje i transparentnost,
- usklađivanje interesa različitih grupa,
- proširivanje učešća javnosti.

Direktiva ne samo što obezbeđuje upravljački ram za sveukupnu politiku i zakonsku regulativu za zaštitu voda, već isto tako **restruktuirala zakonsku regulativu** i zamenjuje mnoge "ranije pakete" zakonske regulative u toku tranzicijskog perioda EU. Rokovi za imlementaciju njenih odredbi u državama - članicama EU, dati su u tabeli u **prilogu 1**. Direktiva se već primenjuje, ne samo u okvirima EU, već i šire, na primer, kao operativna alatka u aktivnostima na realizaciji Konvencije za zaštitu Dunava (Sofija, 1995.).

Upravljanje vodama, prema Direktivi, vrši se realizacijom plana upravljanja u okviru distrikta rečnog sliva. Planovi upravljanja za distrikte u državama - članicama EU se moraju doneti najkasnije do kraja 2009.godine. Ovi se, prema Direktivi, preispituju i noveliraju svakih šest godina. U **prilogu 2** se daje prikaz odredbi Direktive koje su osnova za izradu planova upravljanja.

Direktiva ima 26 zakonskih članova i sadrži 11 aneksa kojima se specificiraju i operacionalizuju njene postavke. U **prilogu 3**, predstavljen je sadržaj svih sastavnih delova Direktive, a u **prilogu 4**, dat je prevod Direktive (bez prevoda preambule i aneksa).

4. ZAKLJUČAK

Smisao nove evropske regulative je u tome što vodi ka racionalnijem korišćenju i zaštiti voda, umanjeњу troškova prečišćavanja voda, oporavku površinskih voda

i unapređenju koordiniranosti upravljanja vodama. Krajnji smisao je, svakako, održivost voda.

Može se zaključiti da je sprovođenje politike u vezi voda jedna od važnih aktivnosti EU kojoj sve zemlje članice pridaju najveći značaj u njihovom regulativnom sistemu. U okviru priprema za pristupanje Sporazumu za stabilizaciju i asocijaciju sa EU u Srbiji treba prihvatiti inicijativu sadržanu u novoj evropskoj zakonskoj regulativi u oblasti voda. Treba slediti

principe ove politike da bi se mogao zakonski sistem postaviti na nivo sadašnjih međunarodnih trendova u upravljanju vodnim resursima koji insistiraju na jedinstvenom pristupu upravljanju vodama u okviru rečnog sliva, kao osnovnog zadatka država po Direktivi.

Prevod Direktive i prikaz njenih osnovnih postavki predstavljaju inicijalnu podlogu za harmonizaciju naše zakonske regulative sa evropskom u oblasti voda.

Prilog 1.

DINAMIČKI PLAN ZA IMPLEMENTACIJU DIREKTIVE OD DANA PROGLAŠENJA

Tema 1. PRIMENA DIREKTIVE

Br.	Zadatak	Nadležnost	Član	Rok
1.	Program rada Komisije u vezi legislative o vodama	K*	19.	2 god., potom svake god.
2.	Uključenje Direktive u zakonodavstvo država članica	DČ**	24.	3. god.
3.	Podnošenje Komisiji legislative usaglašene sa Direktivom	DČ	24.	3. god.
4.	Izveštaj Komisije o implementaciji Direktive	K	18.	12 god., potom svake 6.god.
5.	Međuzveštaj Komisije o implementaciji Direktive	K	18.	15 god., potom svake 6 god.
6.	Izveštaj Komisije o primeni Direktive i predlog amandmana	K	19.	19. god.

Tema 2. PRINCIPI ZA POLITIKU CENA VODE

Br.	Zadatak	Nadležnost	Član	Rok
1.	Uvođenje principa za politiku cena vode radi efikasnosti i unapređenja korišćenja i zaštite voda	DČ	9.	2010 god.

Tema 3. PRETHODNE AKTIVNOSTI ZA USPOSTAVLJANJE PLANOVA UPRAVLJANJA REČNIM SLIVOM

Br.	Zadatak	Nadležnost	Član	Rok
1.	Administrativna identifikacija nadležnih institucija za distrikte rečnog sliva	DČ	3., 24.	3. god.
2.	Dostava spiska nadležnih institucija za distrikte rečnog sliva	DČ	3.	3,5. god.
3.	Analiza karakteristika distrikta rečnog sliva	DČ	5.	4. god.
4.	Pregled uticaja aktivnosti čoveka na status voda	DČ	5.	4. god.
5.	Ekonomске analize korišćenja voda	DČ	5.	4. god.
6.	Registar zaštićenih područja	DČ	6.	4. god.
7.	Podnošenje Komisiji svodnog izveštaja o karakteristikama distrikta rečnog sliva	DČ	15.	4,25. god.
8.	Podnošenje Komisiji svodnog izveštaja o uticaju aktivnosti čoveka	DČ	15.	4,25. god.
9.	Podnošenje Komisiji svodnog izveštaja o ekonomskim analizama korišćenja voda	DČ	15.	4,25. god.
10.	Izveštaj o svodnim izveštajima o analizama iz člana 5	K	18.	6. god.

Tema 4.

REALIZACIJA PROGRAMA MONITORINGA

Br.	Zadatak	Nadležnost	Član	Rok
1.	Uspostavljanje referentnih lokaliteta za kalibracionu mrežu za utvrđivanje ekološkog statusa u državi članici	DČ	Aneks V	3. god.
2.	Uspostavljanje drafta registra referentnih lokaliteta za kalibracionu mrežu za utvrđivanje ekološkog statusa	K	Aneks V	3. god.
3.	Uspostavljanje konačnog registra referentnih lokaliteta za kalibracionu mrežu za ekološki status	K	Aneks V	4. god.
4.	Kompletiranje interkalibracionih postupaka za mrežu	K	Aneks V	5,5. god.
5.	Programi monitoringa za površinske i podzemne vode i zaštićena područja	DČ	8.	6. god.
6.	Podnošenje programa monitoringa Komisiji	DČ	15.	6,25 god.
7.	Izveštaj o napretku u realizaciji programa monitoringa	K	18.	8. god.

Tema 5.

USPOSTAVLJANJE PLANA UPRAVLJANJA REČNIM SLIVOM

Br.	Zadatak	Nadležnost	Član	Rok
1.	Dinamički plan i program rada za izradu Plana upravljanja uključujući iskaz o merama za učešće javnosti	DČ	14.	6 god.
2.	Podnošenje Komisiji izveštaja o postavljanju manje strogih ciljeva zaštite	DČ	4.	6. god.
3.	Prikaz glavnih postavki plana upravljanja rečnim slivom	DČ	14.	7 god.
4.	Nacrt plana upravljanja rečnim slivom	DČ	14.	8 god.
5.	Javna rasprava u vezi plana upravljanja rečnim slivom	DČ	14.	8,5 god.
6.	Proglašenje manje strogih ciljeva zaštite uključenih u plan upravljanja rečnim slivom	DČ	4.	9 god.
7.	Proglašenje nemogućnosti obezbeđenja dobrog statusa voda usled novog održivog razvoja aktivnosti čoveka u okviru plana upravljanja rečnim slivom	DČ	4.	9 god.
8.	Objavljivanje plana upravljanja rečnim slivom	DČ	14.	9 god.
9.	Uspostavljanje Programa mera	DČ	11.	9 god.
10.	Podnošenje Komisiji plana upravljanja rečnim slivom sa sumarnim izveštajem	DČ	15.	9,25 god.
11.	Preispitivanje i noveliranje plana upravljanja rečnim slivom	DČ	13.	15 god., potom svake 6. god.

Tema 6.
SPROVOĐENJE PLANA UPRAVLJANJA REČNIM SLIVOM

Br.	Zadatak	Nadležnost	Član	Rok
1.	Operacionalizacija Programa mera	DČ	11.	12 god.
2.	Operacionalizacija kombinovanog pristupa kontroli koncentrisanih i rasutih izvora zagađivanja	DČ	10.	12 god.
3.	Izveštaj o implementaciji planiranog Programa mera	DČ	15.	12 god.
4.	Prvi izveštaj o karakteristikama distrikta rečnog sliva	DČ	5.	13 god.
5.	Prvi izveštaj o pregledu uticaja aktivnosti čoveka	DČ	5.	13 god.
6.	Prvi izveštaj o ekonomskim analizama korišćenja voda	DČ	5.	13 god.
7.	Dostizanje dobrog ekološkog statusa površinskih voda - sa utvrđenim izuzecima	DČ	4.	15 god.
8.	Dostizanje dobrog ekološkog potencijala za veštačke i vrlo izmenjene vode - sa utvrđenim izuzecima	DČ	4.	15 god.
9.	Dostizanje dobrog statusa podzemne vode - sa utvrđenim izuzecima	DČ	4.	15 god.
10.	Dostizanje saglasnosti sa standardima i ciljevima za zaštićene zone - sa utvrđenim izuzecima	DČ	4.	15 god.
11.	Izveštaj o nemogućnosti obezbeđenja dobrog statusa voda zbog novog održivog razvoja aktivnosti čoveka	DČ	13.	15. god., potom svake 6. god.
12.	Preispitivanje odluka o određivanju značajnije modifikovanih voda	DČ	4.	15. god., potom svake 6. god.
13.	Preispitivanje manje strogih ciljeva zaštite	DČ	4.	15. god., potom svake 6. god.
14.	Preispitivanje i noveliranje Programa mera	DČ	11.	15. god., potom svake 6. god.
15.	Operacionalizacija novih mera prema noveliranom Programu mera	DČ	11.	3.god. od noveliranja
16.	Preispitivanje i noveliranje baznih i dopunskih mera	DČ	11.	periodično
17.	Izveštavanje o promeni kompetentne institucije za distrikt rečnog sliva	DČ	3.	3 meseca od promene
18.	Izveštavanje o registrima zaštićenih područja	DČ	6.	Kontinualno
19.	Izveštavanje o ekstremnim pojavama	DČ	4.	svake godine
20.	Uklanjanje ili postepeno obustavljanje ispuštanja, emisije i gubitaka prioriternih opasnih supstanci	DČ	16.	u roku od 20 god. od usvajanja Predloga kontrole

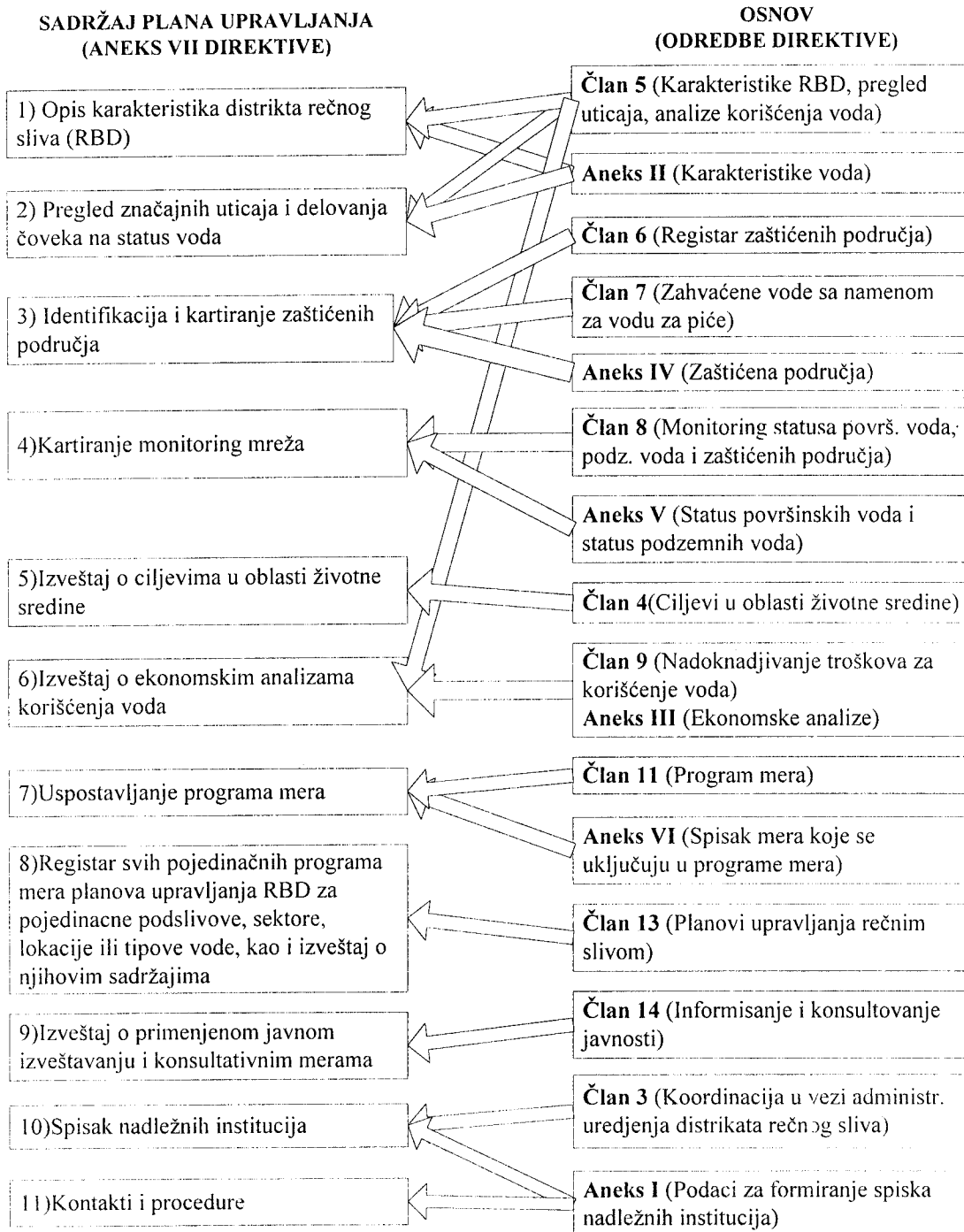
Tema 7.
USPOSTAVLJANJE STANDARDI I KRITERIJUMA

Br.	Zadatak	Nadležnost	Član	Rok
1.	Lista prioriternih supstanci	K	16.	4.god., noveliranje svake 4.god.
2.	Preporuke za kontrolu emisije i standarde kvaliteta životne sredine za supstance sa Liste	K	16.	2.god. od uključenja na Listu
3.	Preporuke za mere prevencije i kontrole zagađivanja podzemne vode	K	17.	2. god.

* K - Komisija

** DČ - Država članica

ZAKONSKA OSNOVA ZA USPOSTAVLJANJE I SPROVODJENJE PLANA UPRAVLJANJA REČNIM SLIVOM

PRILOG 2.

Prilog 3.**USPOSTAVLJANJE OKVIRA ZA DELOVANJE ZAJEDNICE U OBLASTI POLITIKE VODA**

(Tekst Direktive nema Sadržaj. Ovde je priložen kao korisna početna i pregledna informacija)

SADRŽAJ:

- Preambula - Namere i razlozi za donošenje Direktive (nije prevedeno)
- član 1: Svrha
- član 2: Definicije
- član 3: Koordinacija u vezi administrativnog uređenja distrikata rečnog sliva
- član 4: Ciljevi u oblasti životne sredine
- član 5: Karakteristike distrikta rečnog sliva, pregled uticaja aktivnosti čoveka na status voda i ekonomske analize korišćenja vode
- član 6: Registar zaštićenih područja
- član 7: Zahvaćene vode sa namenom za vodu za piće
- član 8: Monitoring statusa površinskih voda, statusa podzemnih voda i zaštićenih područja
- član 9: Nadoknađivanje troškova za korišćenje voda
- član 10: Kombinovani pristup za koncentrisane i rasute izvore zagađivanja
- član 11: Program mera
- član 12: Sporna pitanja koja ne mogu biti rešena na nivou države članice
- član 13: Planovi za upravljanje rečnim slivom
- član 14: Informisanje i konsultovanje javnosti
- član 15: Izveštavanje
- član 16: Strategije protiv zagađivanja voda
- član 17: Strategije za prevenciju i kontrolu zagađenja podzemnih voda
- član 18: Izveštaj Komisije
- član 19: Planovi za buduće mere Zajednice
- član 20: Način primene Direktive
- član 21: Nadzorni komitet
- član 22: Završne i prelazne odredbe
- član 23: Kaznene mere
- član 24: Implementacija
- član 25: Stupanje na snagu
- član 26: Adresovanje

ANEKSI

(nisu prevedeni)

ANEKS I: Podaci za formiranje spiska nadležnih institucija**ANEKS II: Karakteristike voda**

1. Površinske vode
 - 1.1. Tipovi površinskih voda
 - 1.2. Ekoregioni i tipovi površinskih voda

- 1.3. Uspostavljanje referentnih uslova za površinske vode
- 1.4. Identifikacija najznačajnijih antropogenih uticaja
- 1.5. Procena uticaja
2. Podzemne vode
 - 2.1. Polazna karakterizacija
 - 2.2. Dalja karakterizacija
 - 2.3. Izveštaj o uticaju aktivnosti čoveka na podzemne vode
 - 2.4. Izveštaj o ostalim uticajima na podzemne vode
 - 2.5. Izveštaj o uticaju zagađivanja na podzemne vode

ANEKS III: Ekonomske analize**ANEKS IV: Zaštićena područja****ANEKS V: Status voda**

1. Status površinskih voda
 - 1.1. Kvalitativni elementi za klasifikaciju ekološkog statusa
 - 1.2. Normativi za klasifikacije ekološkog statusa
 - 1.3. Monitoring ekološkog statusa i hemijskog statusa
 - 1.4. Klasifikacija i prezentacija ekološkog statusa
2. Status podzemnih voda
 - 2.1. Kvantitativni status podzemnih voda
 - 2.2. Monitoring kvantitativnog statusa podzemnih voda
 - 2.3. Hemijski status podzemnih voda
 - 2.4. Monitoring hemijskog statusa podzemnih voda
 - 2.5. Prezentacija statusa podzemnih voda

ANEKS VI: Spisak mera koje se uključuju u programe mera**ANEKS VII: Planovi upravljanja rečnim slivom**

- A. Sadržaj planova upravljanja rečnim slivom
- B. Noveliranje uspostavljenog Plana upravljanja rečnim slivom

ANEKS VIII: Lista glavnih zagađujućih supstanci**ANEKS IX: Granične vrednosti emisija i standardi životne sredine****ANEKS X: Prioritetne supstance****ANEKS XI: Mape**

- Mapa A. Ekoregioni za reke i jezera
- Mapa B. Ekoregioni za mešovite vode i priobalne morske vode

Prilog 4.**DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA 2000/60/EC****USPOSTAVLJANJE OKVIRA ZA DELOVANJE ZAJEDNICE U OBLASTI POLITIKE VODA**

prevele sa engleskog: Biljana Ljujić, dipl.inž.grad. i Ankica Aleksić, dipl.inž.grad.

naslov dokumenta:

EUROPEAN UNION**THE EUROPEAN PARLIAMENT**

1997/0067(COD)
C5-0347/2000
LEX 224

COUNCIL

PE-CONS 3639/1/00
REV 1

ENV 221
CODEC 513

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL 2000/60/EC**ESTABLISHING A FRAMEWORK FOR COMMUNITY ACTION IN THE FIELD OF WATER POLICY**

član 1
Svrha

Svrha ove Direktive je da uspostavi okvir za zaštitu kopnenih površinskih voda, mešovitih voda, obalnih morskih voda i podzemnih voda, čime se:

- (a) sprečava dalje pogoršavanje i zaštićuje i poboljšava status akvatičkih ekosistema, kao i suvozemnih i močvarnih ekosistema koji su direktno zavisni od akvatičkih sistema;
- (b) promoviše održivo korišćenje vode zasnovano na dugoročnoj zaštiti raspoloživih vodnih resursa;
- (s) usmerava i unapređuje zaštita i poboljšava akvatična sredina u celini, kroz specifične mere za progresivno umanjene ispuštanja, emisija i gubitaka prioriternih supstanci i prekid ili postepeno fazno ukidanje ispuštanja, emisija i gubitaka prioriterno opasnih supstanci;
- (d) osigurava progresivno umanjene zagađenja podzemne vode i sprečava njeno dalje zagađivanje, i
- (e) doprinosi ublažavanju efekata poplava i suša;

i time doprinosi:

- obezbeđenju odgovarajuće kvalitetne površinske i podzemne vode za potrebe održivog, izbalansiranog i pravičnog korišćenja vode;
- značajnom smanjenju zagađivanja podzemnih voda;
- zaštiti kopnenih i morskih voda i

obezbeđenju ciljeva važnih međunarodnih sporazuma, uključujući one sporazume kojima je cilj prevencija i eliminacija zagađenja morske sredine, u okviru akcije Evropske unije na ukidanju ili postepenom ukidanju ispuštanja, emisija i gubitaka prioriternih opasnih supstanci prema članu 16(3), sa krajnjim ciljem postizanja koncentracija prirodnih supstanci u morskoj vodi, koje su približne nenarušenim vrednostima, a bliske su nuli za sintetičke supstance proizvedene od strane čoveka.

član 2
Definicije

Za svrhe ove Direktive primenjuju se sledeće definicije:

- 1) "**Površinske vode**" su kopnene vode, izuzev podzemnih voda; mešovite i obalne morske vode, izuzev onih morskih voda koje pripadaju teritorijalnim vodama.
- 2) "**Podzemna voda**" znači sve vode koje su ispod površine terena u zasićenoj zoni i u direktnoj su vezi sa površinom terena i podzemnim slojevima.
- 3) "**Kopnene vode**" su sve stajaće ili tekuće vode na površini terena, i sve podzemne vode sa direktnim poreklom od površinskih voda.
- 4) "**Reka**" znači masu kopnene vode koja najvećim delom teče po površini, ali može teći i ispod terena na jednom delu svoga toka.
- 5) "**Jezero**" znači masu stajaće kopnene površinske vode.

- 6) "**Mešovite vode**" znače masu površinske vode u blizini ušća reka koje su delimično zasoljene kao rezultat njihove blizine morskim vodama, ali koje su u odgovarajućoj meri pod uticajem i doticaja sveže vode.
- 7) "**Obalna morska voda**" znači morsku vodu na strani prema kopnu ograničenu linijom čija je svaka tačka na rastojanju jedne milje od granične linije na kojoj se meri širina teritorijalne vode, a gde je to potrebno, od spoljne granice mešovite vode.
- 8) "**Veštačka masa vode**" znači masu vode koja je uspostavljena ljudskim aktivnostima.
- 9) "**Značajno izmenjena masa vode**" znači masu površinske vode koja je kao rezultat fizičkih izmena usled čovekovih aktivnosti, suštinski izmenjena po svojim karakteristikama, koje su države članice odredile u skladu sa Aneksom II.
- 10) "**Masa površinske vode**" znači izolovan i posebno posmatran značajan element površinske vode kao što je jezero, akumulacija, potok, reka ili kanal, deo potoka, reke ili kanala, mešovita voda ili pojas obalne morske vode.
- 11) "**Akvifer**" znači podzemni sloj ili proslojke u stenama ili drugim geološkim masama u kojima je dovoljna poroznost i propusnost da se omogući ili značajan proticaj podzemne vode ili zahvatanje značajnih količina podzemne vode.
- 12) "**Masa podzemne vode**" znači određenu zapreminu podzemne vode unutar jednog ili više akvifera.
- 13) "**Rečni sliv**" znači područje sa koga se sav površinski oticaj sliva preko mreže potoka, reka, a može i preko jezera, i to prema ušću, estuariji ili delti reke u more.
- 14) "**Podsliv**" znači područje sa koga se sav površinski oticaj sliva preko mreže potoka, reka, a može i preko jezera, i to prema određenoj tački vodotoka (uobičajeno je to jezero ili sastavak reka).
- 15) "**Distrikt rečnog sliva**" znači područje terena i mora, koje čini jedan ili više susednih rečnih slivova i zajedno sa njima povezanom podzemnom i priobalnom morskom vodom, koji je članom 3(1) određen kao osnovna jedinica za upravljanje rečnim slivom.
- 16) "**Nadležna uprava**" znači upravu ili uprave kako je definisano u članu 3(2) i 3(3).
- 17) "**Status površinske vode**" je generalni iskaz o statusu mase površinske vode, obzirom na stepen ugroženosti njenog ekološkog i hemijskog statusa.
- 18) "**Dobar status površinske vode**" označava status mase površinske vode, kada su i ekološki i hemijski status ocenjeni najmanje ocenom "dobar".
- 19) "**Status podzemne vode**" je generalni iskaz o statusu mase podzemne vode, obzirom na stepen ugroženosti njenog kvantitativnog i hemijskog statusa.
- 20) "**Dobar status podzemne vode**" označava status mase podzemne vode, kada su i kvantitativni i hemijski status ocenjeni najmanje ocenom "dobar".
- 21) "**Ekološki status**" je iskaz o kvalitetu staništa i funkcionisanja akvatičkog ekosistema povezanog sa površinskim vodama, kako je klasifikovano u Aneksu V.
- 22) "**Dobar ekološki status**" označava status mase površinske vode, kako je klasifikovano u Aneksu V.
- 23) "**Dobar ekološki potencijal**" označava status veoma promenjene ili veštačke mase vode, kako je klasifikovano prema odgovarajućim odredbama Aneksa V.
- 24) "**Dobar hemijski status površinske vode**" označava da je dostignut hemijski status koji se zahteva ciljevima zaštite životne sredine za površinske vode uspostavljenim članom 4(1)(a), odnosno da je dostignut hemijski status mase površinske vode takav da koncentracija polutanata ne prevazilazi standarde kvaliteta zaštite životne sredine postavljene u Aneksu IX i u članu 16(7) kao i u ostaloj relevantnoj legislativi Zajednice koja se odnosi na postavke standarda kvaliteta zaštite životne sredine na nivou Zajednice.
- 25) "**Dobar hemijski status podzemne vode**" označava hemijski status mase podzemne vode kako je postavljeno u tabeli 2.3.2. u Aneksu V.
- 26) "**Kvantitativni status**" je iskaz o količini podzemne vode koja se direktno ili indirektno može zahvatati.
- 27) "**Raspoloživi resursi podzemne vode**" znače srednje višegodišnje količine svih obnovljivih masa podzemne vode umanjene za srednji višegodišnji proticaj kojim se zadovoljavaju dobri ekološki uslovi za površinske vode kako je specificirano članom 4, a u cilju da se izbegne svako značajnije umanjeno ekološkog statusa tih voda i da se izbegne svaka značajnija šteta za priobalne ekosisteme.

- 28) **"Dobar kvantitativni status"** je status koji je definisan u tabeli 2.1.2. u Aneksu V.
- 29) **"Opasne supstance"** znače supstance ili grupe supstanci koje su toksične, persistentne i podložne da bioakumuliraju; i druge supstance ili grupe supstanci koje podižu ekvivalentni nivo opasnosti.
- 30) **"Prioritetne supstance"** znače supstance kako je određeno u članu 16(2) i nabrojano u Aneksu X. U okviru prioriternih supstanci nalaze se **"prioritetno opasne supstance"** koje predstavljaju supstance kako je određeno u članu 16(3) i (6), a za koje se moraju primeniti mere u skladu sa članom 16(1) i 16(8).
- 31) **"Zagađenje"** znači svaku supstancu sposobnu da prouzrokuje zagađivanje, od kojih su glavne pobrojane u Aneksu VIII.
- 32) **"Direktno ispuštanje u podzemnu vodu"** znači ispuštanje zagađenja u podzemnu vodu bez filtracije kroz površinske i podzemne slojeve zemljišta.
- 33) **"Zagađivanje"** znači direktno ili indirektno uvođenje, kao rezultat aktivnosti čoveka, supstanci ili toplote u vazduh, vodu ili zemljište, a koje može biti štetno po ljudsko zdravlje ili kvalitet akvatičkih ekosistema ili priobalnih ekosistema direktno zavisnih od akvatičnih ekosistema, ili koje umanjuje ili ometa uobičajena i druga legitimna korišćenja životne sredine.
- 34) **"Ciljevi u oblasti životne sredine"** znače ciljeve iznete u članu 4.
- 35) **"Standard kvaliteta"** znači koncentraciju pojedinačnog zagađenja ili grupe zagađujućih supstanci u vodi, sedimentu ili biotu, koja ne bi trebalo da bude prekoračena u cilju zaštite ljudskog zdravlja i životne sredine.
- 36) **"Kombinovani pristup"** znači kontrolu ispuštanja i emisije u površinske vode u skladu sa postupkom iznetim u članu 10.
- 37) **"Voda namenjena za ljudsku upotrebu"** ima istovetno značenje kako je definisano Direktivom 80/778/EEC, i dopunjeno Direktivom 98/83/EC.
- 38) **"Usluge u vezi vode"** znače sve usluge za domaće potrebe, javnu ili bilo koju ekonomsku aktivnost, kojima se obezbeđuje sledeće:
- zahvatanje, sprovođenje, stokiranje, tretman i distribuciju površinske ili podzemne vode,
 - sakupljanje otpadne vode i odgovarajuće tretmane koji prethode njenom ispuštanju u površinske vode.
- 39) **"Korišćenje vode"** znači usluge u vezi voda zajedno sa svim drugim aktivnostima određenim članom 5 i Aneksom II a koje imaju značajan uticaj na status vode.
- Ovaj koncept se primenjuje da bi se postigli ciljevi postavljeni u članu 1, a ekonomske analize se izvode saglasno članu 5 i Aneksu III, tačka (b).
- 40) **"Granična vrednost emisije"** znači masu, iskazanu kao učešće specifičnih parametara, koncentracije i /ili nivoa emisije, koji ne mogu biti prekoračeni u toku bilo kojeg ili više perioda vremena. Granične vrednosti emisija mogu se postaviti za određene grupe, familije ili kategorije supstanci a posebno za one navedene u članu 16.
- Granične vrednosti za supstance se odnose na tačku gde efluent napušta postrojenje za prečišćavanje otpadne vode, ne uzimajući u obzir razblaženje. U slučaju indirektnog ispuštanja u vodu, granična vrednost emisije za postrojenje se određuje tako da efekat prečišćavanja bude takav da garantuje odgovarajući nivo zaštite životne sredine u celini, a i da neće voditi ka povećanju nivoa zagađenja u okolinu.
- 41) **"Kontrole emisije"** su kontrole radi specifičnih ograničenja emisije kao što su granične vrednosti emisije ili druga ograničenja i uslovi u vezi uticaja, prirode ili drugih karakteristika emisije ili funkcionalnih uslova koji utiču na emisiju. Korišćenje termina "kontrola emisije", u ovoj Direktivi ne redefiniše isti termin koji se koristi u bilo kojoj drugoj direktivi.

član 3

Koordinacija u vezi administrativnog uređenja distrikata rečnog sliva

1. Države članice će identifikovati pojedine rečne slivove koji leže unutar njihovih teritorija i, u svrhe ove Direktive, označiti ih kao posebne distrikte rečnog sliva. Tamo gde to odgovara, mali rečni slivovi se mogu kombinovati sa većim, ili priključiti susednim malim slivovima u cilju formiranja posebnog distrikta. Tamo gde podzemne vode ne prate u potpunosti određeni rečni sliv, one će biti identifikovane i dodeljene najbližem distriktu rečnog sliva, ili odgovarajućem. Obalne vode će biti identifikovane i dodeljene najbližem ili odgovarajućem distriktu rečnog sliva ili distriktima.

2. Države članice će osigurati odgovarajuću administrativnu organizaciju, uključujući određivanje

odgovarajućih kompetentnih službi za primenu odredbi ove Direktive unutar svakog distrikta rečnog sliva koji je na njihovoj teritoriji.

3. Države članice će osigurati da se rečni sliv koji pokriva teritoriju više od jedne zemlje članice, označi kao međudržavni distrikt rečnog sliva. Na molbu uključenih država članica, Komisija će olakšati formiranje takvih međudržavnih distrikta rečnog sliva. Svaka Država članica će osigurati odgovarajuću administrativnu organizaciju, uključujući određivanje odgovarajućih kompetentnih uprava, za primenu odredbi ove Direktive unutar dela svakog međudržavnog distrikta rečnog sliva koji leži unutar njene teritorije.

4. Države članice će osigurati da ostvarenje zahteva ove Direktive u cilju zaštite životne sredine uspostavljenih članom 4, a posebno svih programa mera, bude koordinirano za ceo distrikt rečnog sliva. Za međudržavne distrikte rečnih slivova zainteresovane države članice će zajednički osigurati koordinaciju i mogu, u tu svrhu, upotrebiti postojeće strukture proistekle iz međunarodnih ugovora. Na molbu uključenih država članica, Komisija će olakšati uspostavljanje programa mera.

5. Tamo gde se distrikt rečnog sliva pruža izvan teritorije Zajednice, država članica ili države članice će nastojati da uspostave odgovarajuću koordinaciju sa relevantnim državama nečlanicama, u nameri osiguranja ciljeva ove Direktive na celoj teritoriji sliva. Države članice će osigurati primenu pravila ove Direktive unutar njihovih teritorija.

6. Države članice mogu odrediti postojeće državno ili međudržavno telo kao kompetentnu upravu za primenu ove Direktive.

7. Države članice će odrediti kompetentne uprave do datuma propisanog u članu 24.

8. Države članice će snabdeti Komisiju listom njihovih kompetentnih uprava kao i uprava za sva međudržavna tela u kojima one participiraju, najkasnije 6 meseci posle datuma navedenog u članu 24. Za svaku kompetentnu upravu obezbediće se skup informacija prema Aneksu I.

9. Države članice će obavestiti Komisiju o svakoj promeni podataka datih prema paragrafu 8, najkasnije tri meseca od nastale promene.

član 4

Ciljevi u oblasti životne sredine

1. Da bi se operacionalizovali programi mera specificirani u planovima upravljanja rečnim slivom

(a) za površinske vode

(i) Države članice će primeniti neophodne mere radi sprečavanja pogoršanja statusa svih površinskih voda, uzimajući u obzir i navedeno u paragrafima 6 i 7 ali ne zanemarujući paragraf 8;

(ii) Države članice će štiti, unapređivati i obnavljati sve površinske vode, potom one koje su predmet primene podparagrafa (iii) za veštačke i vrlo izmenjene vode, u cilju ostvarenja dobrog statusa voda najkasnije 15 godina od stupanja na snagu ove Direktive, u saglasnosti sa odredbama Aneksa V, izuzev kada su produženja omogućena u saglasnosti sa paragrafom 4, uzimajući u obzir i navedeno u paragrafima 5, 6 i 7 ali ne zanemarujući paragraf 8;

(iii) Države članice će štiti i unapređivati sve veštačke i vrlo izmenjene vode, u cilju ostvarenja dobrog ekološkog potencijala i dobrog hemijskog statusa površinskih voda najkasnije 15 godina od stupanja na snagu ove Direktive, u saglasnosti sa merama iz Aneksa V, izuzev kada su produženja omogućena u saglasnosti sa paragrafom 4, uzimajući u obzir i navedeno u paragrafima 5, 6 i 7 ali ne zanemarujući paragraf 8;

(iv) Države članice će implementirati neophodne mere u saglasnosti sa članom 16(1) i 16(8), u cilju ubrzane redukcije zagađenja prioriternih supstanci, kao i prekida ili postepenog ukidanja ispuštanja, emisije i gubitaka prioriterno opasnih supstanci, ali ne zanemarujući važeće međudržavne sporazume uključenih država, koji se tiču člana 1 ove Direktive.

(b) za podzemne vode

(i) Države članice će implementirati potrebne mere za prevenciju ili ograničenje unosa zagađenja u podzemne vode, sprečavati pogoršanje statusa svih podzemnih voda, uzimajući u obzir i navedeno u paragrafima 6 i 7, ne zanemarujući paragraf 8 ovog člana, i uz primenu člana 11(3)(j);

(ii) Države članice će štiti, unapređivati i obnavljati sve podzemne vode, osiguravati

balans zahvatanja i nadoknađivanja podzemnih voda, u cilju osiguranja dobrog statusa podzemnih voda, najkasnije 15 godina od stupanja na snagu ove Direktive, u saglasnosti sa merama iz Aneksa V, izuzev kada su produženja omogućena u saglasnosti sa paragrafom 4, uzimajući u obzir i navedeno u paragrafima 5, 6 i 7 ali ne zanemarujući paragraf 8, i uz primenu člana 11(3)(j);

- (iii) Države članice će implementirati neophodne mere radi preokreta svakog značajnijeg trenda povećanja koncentracije kod bilo kog zagađenja, a koje je rezultat uticaja aktivnosti čoveka, sve u cilju progresivnog umanjivanja zagađivanja podzemne vode.

Mere kojima će se postići preokret biće implementirane u saglasnosti sa paragrafima 2, 4 i 5 člana 17, uz primenu standarda datih u relevantnoj legislativi Zajednice, uzimajući u obzir i navedeno u paragrafima 6 i 7, ali ne zanemarujući paragraf 8.

- (c) za zaštićena područja

Države članice će dostići saglasnost sa svim standardima i ciljevima najkasnije 15 godina od stupanja na snagu ove Direktive, osim ako nije drugačije specificirano u legislativi Zajednice, prema kojoj je uspostavljena određena zaštićena zona.

2. Tamo gde postoji više od jednog cilja iz paragrafa 1 za date vode, primenjivaće se najstrožiji.

3. Države članice mogu označiti površinsku vodu kao veštačku ili vrlo izmenjenu:

- (a) ako bi promene hidromorfoloških karakteristika (koje su, inače, neophodne za postizanje dobrog ekološkog statusa), mogle imati značajne negativne efekte na:
- (i) širu životnu sredinu;
 - (ii) navigaciju, uključujući pristanišne kapacitete, ili rekreaciju;
 - (v) aktivnosti u svrhe stokiranja vode, kao što je snabdevanje vodom za piće, korišćenje vodnih snaga ili navodnjavanje;
 - (v) regulacije vodotokova, zaštitu od poplava, odvodnjavanje; ili
 - (vi) ostale jednako važne razvojne aktivnosti čoveka.
- (b) kada se korisni efekti koji bi se mogli dobiti upotrebom veštačkih i vrlo izmenjenih voda, ne mogu dostići na drugi način, iz razloga tehničke

neizvodljivosti ili previsokog koštanja, iako bi to bila značajnije bolja opcija sa aspekta zaštite životne sredine.

Ovakvo opredeljenje i razlozi za to, biće posebno istaknuti u planovima upravljanja rečnim slivom zahtevanih članom 13, uz novelaciju na svakih šest godina.

4. Rok uspostavljen paragrafom 1 može biti produžen u svrhu faznog dostizanja ciljeva vezanih za vode, uz obezbeđenje da neće biti pojave daljeg pogoršanja u statusu predmetnih voda, kada su ispunjeni sledeći uslovi:

- (a) da države članice odluče da sva neophodna poboljšanja u statusu voda ne mogu biti realno dostignuta prema dinamičkim planovima iznetim u paragrafu 1, iz najmanje jednog od sledećih razloga:
- (i) redosled zahtevanih poboljšanja može biti izmenjen iz razloga tehničke izvodljivosti;
 - (ii) kompletiranje poboljšanja u okviru dinamičkog plana bi moglo biti ekstremno skupo;
 - (iii) prirodni uslovi ne dozvoljavaju blagovremeno poboljšanje statusa voda.

- (b) da su produženje roka i razlozi za to posebno utvrđeni i obrazloženi u planovima upravljanja rečnim slivom zahtevanih članom 13;

- (c) da produženja budu limitirana na najviše dva dalja noveliranja plana upravljanja rečnim slivom, osim u slučajevima kada su prirodni uslovi takvi da se ciljevi ne mogu dostići unutar ovog perioda;

- (d) da je predviđeni program mera zahtevanih članom 11 (koje se predočavaju kao potrebne za progresivno privođenje voda zahtevanom statusu), jedino moguće izvesti uz produženje roka. Razlozi za svako značajno odlaganje operacionalizacije navedenih mera, očekivani dinamički plan i implementacija tih mera daju se u planu upravljanja rečnim slivom. Izveštaj o implementaciji tih mera kao i svih dodatnih mera uključuje se pri noveliranju plana upravljanja rečnim slivom;

5. Države članice mogu planirati primenu manje strogih ciljeva zaštite za određene vode u odnosu na one date u paragrafu 1, kada su one jače ugrožene aktivnostima čoveka (što se utvrđuje u skladu sa članom 5 (1)), ili je njihovo prirodno stanje takvo da bi ostvarenje željenih ciljeva bilo neizvodljivo, ili neracionalno skupo. Pri tome treba da su ispunjeni i svi sledeći uslovi:

- (a) da socioekonomske potrebe i potrebe zaštite životne sredine usled aktivnosti čoveka ne mogu biti

ostvarene na drugi način, iako bi taj način bio bolja opcija sa aspekta zaštite životne sredine, ali je neracionalno skupo.

- (b) da države članice obezbeđuju:
- za površinske vode - ostvarenje najviše mogućeg ekološkog i hemijskog statusa, ukazujući na uticaje koji se ne mogu objektivno izbeći usled prirode ljudskih aktivnosti ili zagađivanja;
 - za podzemne vode - najmanje moguće promene dobrog statusa podzemnih voda, ukazujući na uticaje koji se ne mogu objektivno izbeći usled prirode ljudskih aktivnosti ili zagađivanja;
- (c) da se obustavlja dalje pogoršanje statusa ugrožene vode;
- (d) da se u okviru plana upravljanja rečnim slivom, traženim po članu 13, istaknu manje strogi ciljevi zaštite i razlozi za to. Tako zadati ciljevi se preispituju na svakih 6 godina.

6. Privremeno pogoršanje statusa voda neće se podvoditi pod odredbe ove Direktive ako je ono rezultat prirodnih uzroka ili više sile, ili se realno nije moglo prognozirati, posebno u slučaju pojave ekstremne poplave i produžene suše, ili ako nastaje kao rezultat akcidentnih okolnosti koje se nisu mogle predvideti. Pri tome treba da su ispunjeni i svi sledeći uslovi:

- (a) da su preduzeti svi praktični koraci da se spreči dalje pogoršanje statusa, a sa obavezom da se ne kompromituje primena ciljeva ove Direktive za ostale vode koje nisu pod uticajem tih okolnosti;
- (b) da su naznačeni uslovi pod kojima se javljaju ekstremne okolnosti, odnosno pojave koje se ne mogu racionalno prognozirati, uključujući i primenu odgovarajućih indikatora. Sve ovo se navodi u planu upravljanja rečnim slivom;
- (c) da se mere koje se primenjuju za te ekstremne okolnosti uključe u program mera, ali uz uslov da one ne kompromituju oporavak kvaliteta vode kada te ekstremne okolnosti produ;
- (d) da se o posledicama ekstremnih pojava ili onih koje se nisu mogle prognozirati, izveštava jedanput godišnje, uzimajući u obzir odredbe paragrafa 4(a), uz uključenje i preduzetih praktičnih mera u cilju obnavljanja statusa vode iz perioda pre ekstremnih pojava; i
- (e) da izveštaj o posledicama ekstremnih pojava i o preduzetim merama, ili merama koje će se preduzeti u skladu sa paragrafima (a) i (d) bude uključen u prvu sledeću novelaciju plana upravljanja rečnim slivom.

7. Države članice neće biti u obavezi prema ovoj Direktivi kada:

- nemogućnost za postizanje dobrog statusa podzemnih voda, dobrog ekološkog statusa ili, gde je to značajno, dobrog ekološkog potencijala i prevencije pogoršanja statusa površinskih ili podzemnih voda, jeste rezultat izmena fizičkih karakteristika površinskih voda ili promene nivoa podzemnih voda, ili
- nemogućnost da se spreči pogoršanje statusa vode (iz visokog u dobar status), jeste rezultat novih održivih, razvojnih aktivnosti čoveka.

Pri tome treba da su ispunjeni i svi sledeći uslovi:

- (a) da su preduzeti svi izvodljivi koraci za ublažavanje negativnih uticaja na status voda;
- (b) da su razlozi za te modifikacije ili promene specijalno utvrđeni i obrazloženi u planu upravljanja rečnim slivom;
- (c) da su razlozi za te modifikacije i promene od većeg javnog interesa i/ili dobrobiti za okolinu i društvo u odnosu na ciljeve iz paragrafa 1, jer su sa većom težinom za dobrobit ljudskog zdravlja, održanje ljudske sigurnosti ili za održivi razvoj; i
- (d) kada se korisni efekti koji bi se mogli dobiti ovim modifikacijama ili promenama, ne mogu dostići na drugi način, iz razloga tehničke neizvodljivosti ili previsokog koštanja, iako bi to bila značajnije bolja opcija sa aspekta zaštite životne sredine.

8. Države članice će osigurati da primena paragrafa 3, 4, 5, 6 i 7 neće trajno isključiti ili ugroziti ostvarenje ciljeva Direktive na drugim vodama unutar istog distrikta rečnog sliva, kao i da primena bude konsistentna sa implementacijom ostale zakonske regulative Zajednice u oblasti zaštite životne sredine.

9. Moraju se preduzeti koraci kojima se obezbeđuje da primena novih odredbi, uključujući primenu paragrafa 3, 4, 5, 6 i 7, garantuje najmanje isti nivo zaštite kao postojeća legislativa Zajednice.

član 5

Karakteristike distrikta rečnog sliva, pregled uticaja aktivnosti čoveka na status voda i ekonomske analize korišćenja vode

1. Svaka država članica će obezbediti, za svaki distrikt rečnog sliva ili za deo sliva međudržavnog distrikta koji pada na njenu teritoriju, da:
- analize njegovih karakteristika,
 - pregled uticaja aktivnosti čoveka na status površinskih i podzemnih voda, i

- ekonomske analize korišćenja vode budu izvršeni u skladu sa tehničkim uputstvima utvrđenim u Aneksima II i III i da to bude kompletirano najkasnije za četiri godine od dana stupanja na snagu ove Direktive.

2. Analize i pregledi navedeni u paragrafu 1 biće preispitani, i ako je potrebno novelirani najkasnije 13 godina od dana stupanja na snagu ove Direktive a potom svakih šest godina.

član 6

Registar zaštićenih područja

1. Države članice će osigurati uspostavljanje registra ili registara svih područja unutar svakog distrikta rečnog sliva, koja su planirana da budu posebno zaštićena u okviru specifične legislativne Zajednice, radi zaštite njihovih površinskih i podzemnih voda ili radi održanja prebivališta i vrsta direktno zavisnih od vode. One će obezbediti da se registar kompletira najkasnije za četiri godine od dana stupanja na snagu ove Direktive.

2. Registar ili registri će sadržati sve vrste voda identifikovane u okviru člana 7(1) i sva zaštićena područja u saglasnosti sa Aneksom IV.

3. Za svaki distrikt rečnog sliva, registar ili registri će biti preispitivani i ažurirani kontinualno.

član 7

Zahvaćene vode sa namenom za vodu za piće

1. Države članice će identifikovati, u okviru svakog distrikta rečnog sliva:

- sve vode (izvorišta) koje se koriste u namene vode za piće, ako je zahvatanje veće od 10m³/dan prosečno, ili služe za snabdevanje više od 50 osoba, i
- one vode (izvorišta) za koje se planira da će se koristiti za takvu upotrebu u budućnosti.

Države članice će, u skladu sa Aneksom V, pratiti i kontrolisati one vode (izvorišta) kojima se obezbeđuje prosečno više od 100m³/dan.

2. Za sve identifikovane vode iz paragrafa 1, pored zahteva za ispunjenje ciljeva iz člana 4 ove Direktive, a za površinske vode i standarde kvaliteta uspostavljene na nivou Zajednice članom 16, - Države članice će osigurati primenu prečišćavanja voda u skladu sa legislativom Zajednice, tako da će prečišćena voda zadovoljavati zahteve Direktive 80/778/EEC, dopunjene Direktivom 98/83/EC.

3. Države članice će osigurati potrebne mere za zaštitu identifikovanih voda (izvorišta) radi sprečavanja pogoršanja kvaliteta vode, a sa krajnjim ciljem smanjenja stepena prečišćavanja koji je potreban u proizvodnji vode za piće. Države članice mogu uspostaviti zaštitne zone za takva izvorišta.

član 8

Monitoring statusa površinskih voda, statusa podzemnih voda i zaštićenih područja

1. Države članice će osigurati uspostavljanje programa za monitoring statusa voda u okviru svakog distrikta rečnog sliva, da bi se uspostavio koherentan i obuhvatan pregled statusa voda:

- za površinske vode ovi programi će obuhvatati:
 - (i) zapreminu, vodostaje i proticaje do stepena koji je značajan za ekološki i hemijski status i ekološki potencijal; i
 - (ii) ekološki i hemijski status i ekološki potencijal;
- za podzemne vode ovi programi će obuhvatati kontrolu hemijskog i kvantitativnog statusa;
- za zaštićena područja ovi programi će biti dopunjeni specifičnim podacima sadržanim u legislativi Zajednice, na osnovu kojih su pojedinačna zaštićena područja uspostavljena.

2. Ti programi će biti operativni najkasnije šest godina od dana stupanja na snagu ove Direktive, osim ako je drugačije specificirano u relevantnoj zakonskoj regulativi. Takav monitoring će biti postavljen u saglasnosti sa zahtevima iz Aneksa V.

3. Tehničke specifikacije i standardne metode za analize i monitoring statusa vode biće postavljeni prema proceduri datoj u članu 21.

član 9

Nadoknađivanje troškova za korišćenje vode

1. Države članice će voditi računa o principu povraćaja sredstava uloženi u usluge vezane za vodu, uključujući koštanja za zaštitu i očuvanje prirodnih resursa, primenjujući ekonomske analize sprovedene saglasno Aneksu III, a naročito, saglasno principu "zagađivač plaća".

Države članice će do 2010.god. osigurati:

- takvu politiku cena vode koja obezbeđuje odgovarajući podsticaj korisnicima da racionalno koriste vodne resurse, i time doprinose ciljevima zaštite životne sredine postavljenim ovom Direktivom;

- odgovarajuća učešća, koja se razvrstavaju, obzirom na različita korišćenja voda, najmanje u: učešće za industriju, za domaćinstva i za poljoprivredu, sve sa ciljem povraćaja sredstava uložениh u usluge vezane za vodu, a na bazi ekonomskih analiza sprovedениh saglasno Aneksu III vodeći računa o principu "zagađivač plaća".

Države članice trebalo bi, u tim aktivnostima, da uzmu u obzir i socijalne, ekološke i ekonomske efekte povraćaja sredstava, kao i geografske i klimatske uslove jednog ili više predmetnih regiona.

2. Države članice će saopštiti u planovima upravljanja rečnim slivom planirane korake za implementaciju paragrafa 1, što će doprineti postizanju ciljeva zaštite životne sredine prema ovoj Direktivi, a preko doprinosa od razvrstavanja na različite vidove korišćenja vode, doprineće se povraćaju sredstava uložениh u usluge u vezi vode.

3. Ovim članom se ne sprečavaju finansiranja posebnih preventivnih mera ili mera oporavka u cilju dostizanja ciljeva ove Direktive.

4. Države članice mogu, u saglasnosti sa dosadašnjom praksom, da ne primene odredbe paragrafa 1., druga alineja, i u tu svrhu odgovarajuće odredbe paragrafa 2., pod uslovom da to neće kompromitovati svrhu i postizanje ciljeva ove Direktive. Države članice će obrazložiti u okviru planova upravljanja rečnim slivom, razloge za nedoslednu primenu paragrafa 1., druga alineja.

član 10

Kombinovani pristup za koncentrisane i rasute izvore zagađivanja

1. Države članice će osigurati da svi ispusti u površinske vode koji se odnose na paragraf 2, budu kontrolisani kombinovanim pristupom uspostavljenim ovim članom.

2. Države članice će osigurati uspostavljanje i/ili primenu:

- (a) kontrola emisija zasnovanih na "najboljoj raspoloživoj tehnologiji";
- (b) graničnih vrednosti relevantnih emisija;
- (c) kontrola u slučaju rasutih uticaja, primenjujući "najbolju praksu" za zaštitu životne sredine;

datim u:

- Direktivi Saveta 96/61/EC od 24.09.1996.god. koja se odnosi na integralnu prevenciju i kontrolu,

- Direktivi Saveta 91/271/EEC od 21.05.1991.god. koja se odnosi na tretman urbanih otpadnih voda,
- Direktivi Saveta 91/676/EEC od 12.12.1991.god. koja se odnosi na zaštitu voda od zagađivanja prouzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora,
- direktivama adoptiranim shodno članu 16. ove Direktive,
- direktivama prema Aneksu IX,
- ostaloj važećoj legislativi Zajednice najkasnije dvanaest godina od dana stupanja na snagu ove Direktive, osim ako je drugačije navedeno u zakonskoj regulativi koja se na to odnosi.

3. Ako se za ciljni kvalitet ili standard kvaliteta, kao rezultat analize odredbi ove Direktive, direktiva nabrojanih u Aneksu IX, ili analiza druge legislative Zajednice, zahtevaju strožiji uslovi u odnosu na one koji bi bili rezultat primene paragrafa 2, primenjivaće se, shodno tome, oni koji su dati kao strožiji.

član 11

Program mera

1. Svaka država članica će osigurati proceduru uspostavljanja programa mera za svaki distrikt rečnog sliva, ili za deo međudržavnog distrikta rečnog sliva u okviru njene teritorije, uzimajući u obzir rezultate analiza zahtevanih članom 5, a radi dostizanja ciljeva uspostavljenih članom 4. Ovi programi mera se referišu prema merama koje proističu iz državne legislative koja se usvaja na državnom nivou i pokriva celokupnu teritoriju države članice. Država članica može usvojiti da te mere primenjuje za distrikte rečnih slivova i/ili za deo međudržavnog distrikta rečnog sliva unutar njene teritorije.

2. Svaki program mera će uključivati "bazne mere" specificirane u paragrafu 3 i, gde je to neophodno, "dopunske" mere.

3. "Bazne mere" čine minimum zahteva koje treba poštovati, a koje sadrže:

- (a) one mere koje se imaju implementirati u legislativu Zajednice u cilju zaštite voda, uključujući mere iz legislative specificirane u članu 10 i u delu Aneksa VI;
- (b) mere koje se smatraju pogodnim za ispunjenje odredbi člana 9;
- (c) mere koje promovišu racionalno i održivo korišćenje voda radi dostizanja ciljeva specificiranih u članu 4;
- (d) mere za zadovoljenje zahteva člana 7, uključujući mere zaštite kvaliteta vode čiji je krajnji cilj primena

- manjeg stepena prečišćavanja potrebnog za proizvodnju vode za piće;
- (e) mere nadzora nad zahvatanjem sirove površinske i podzemne vode i akumulisanja površinske vode, praćenje kroz registar ili registre zahvatanja vode kao i zahteva za dozvole u pogledu zahvatanja i akumulisanja vode. Te mere nadzora biće periodično preispitivane i, gde je neophodno, novelirane. Države članice mogu da izuzmu iz ovih mera nadzora zahvatanja ili akumulisanja vode koja po svom značaju nemaju uticaj na status vode;
- (f) mere nadzora koje se odnose na zahteve za dozvole u pogledu veštačkog prihranjivanja ili povećanja zapremine podzemnih voda. Voda za prehranjivanje može poticati iz bilo koje površinske ili podzemne vode, pod uslovom da se upotrebom iz tog izvora ne kompromituje ostvarenje ciljeva zaštite uspostavljenih za izvor, prihranjivanje ili povećanje zapremine podzemnih voda. Te mere nadzora biće periodično preispitivane i, gde je neophodno, novelirane;
- (g) za koncentrisane izvore zagađivanja, "bazne mere" sadrže zahteve za prethodno uređenje stanja, kao što je zabrana unošenja zagađenja u vodu, pribavljanje dozvola, vođenje evidencija zasnovanih na relevantnim pravilima, uspostavljanje praćenja emisija određenih zagađenja, uključujući kontrole u saglasnosti za članom 10. i 16. Te mere biće periodično razmatrane i, gde je neophodno, novelirane;
- (h) za rasute izvore zagađivanja, "bazne mere" se odnose na mere prevencije i kontrole unosa zagađenja. One mogu biti u formi procedura za prethodno uređenje stanja, kao što je zabrana unosa zagađenja u vodu, pribavljanje dozvola, vođenje evidencija zasnovanih na relevantnim pravilima tamo gde te procedure nisu obezbeđene legislativom Zajednice. Te mere biće periodično razmatrane i, gde je neophodno, novelirane;
- (i) za svaki značajniji negativni uticaj na status voda u veštačkim i značajno izmenjenim vodama, a prema članu 5 i Aneksu II, posebnim merama se osigurava da se ostvare hidromorfološki uslovi kojima se postiže zahtevani ekološki status ili dobar ekološki potencijal vode. Kontrole u tu svrhu mogu biti u formi procedura za izdavanje dozvola, vođenja evidencija zasnovanih na važećim propisima, tamo gde takvi zahtevi nisu postavljeni legislativom Zajednice. Te mere biće periodično razmatrane i, gde je neophodno, novelirane;
- (j) mere zabrane direktnog ispuštanja zagađenja u podzemnu vodu obuhvataju odredbe u nastavku.
- Države članice mogu dozvoliti vraćanje u akvifer vode koja se koristi u geotermalne namene.
- Države članice mogu, takođe, propisati specifične uslove za:
- injektiranje vode koje sadrže supstance iz procesa istraživanja i ekstrakcije hidrokarbonata ili rudarskih aktivnosti, kao i injektiranje vode iz tehničkih razloga, i to u geološke formacije iz kojih su hidrokarbonati ili druge supstance bile ekstrahovane, ili u geološke formacije, koje iz prirodnih razloga ne mogu biti korišćene ni za šta drugo. Ova injektiranja neće sadržati druge supstance, osim onih koje su rezultat gornjih operacija;
 - vraćanje crpljene podzemne vode iz rudnika i kamenoloma ili vode u vezi sa održavanjem ili izvođenjem građevinskih radova;
 - injektiranje prirodnog i tečnog gasa u namene skladištenja u geološke formacije koje su, iz prirodnih razloga, nepogodne za druge namene;
 - injektiranje prirodnog i tečnog gasa u namene skladištenja u druge geološke formacije, tamo gde postoji potreba za visokim stepenom sigurnosti u pogledu snabdevanja gasom, a pri tome je injektiranje takvo da se sprečava bilo koja sadašnji ili budući rizik od pogoršanja kvaliteta prisutne podzemne vode;
 - izgradnju, građevinske radove i slične aktivnosti na tlu i ispod površine zemlje koji dolaze u kontakt sa podzemnom vodom. U ove svrhe, Države članice mogu propisati da takve aktivnosti moraju imati dozvole, čime se obezbeđuje da se one sprovedu u saglasnosti sa relevantnim propisima razvijenim u državama članicama;
 - ispuštanja malih količina supstanci u naučne svrhe karakterizacije, zaštite ili remedijacije vode, uz ograničenje da su te količine strogo onolike koliko je neophodno za tu namenu; obezbeđujući da takva ispuštanja ne kompromituju dostizanje ciljeva zaštite životne sredine uspostavljenih za podzemnu vodu.
- (k) mere u saglasnosti sa aktivnostima u vezi člana 16, za obustavljanje zagađivanja površinskih voda od supstanci specificiranih u prioritetoj listi saglasno članu 16(2) i za progresivnu redukciju zagađenja za ostale supstance, koje će države članice preventirati na drugi način ostvarujući ciljeve zaštite za površinske vode date u članu 4;

(l) sve zahtevane mere za sprečavanje značajnih gubitaka zagađujućih materija iz tehničkih instalacija, mere za prevenciju i/ili smanjenje uticaja akcidentnih slučajeva zagađenja, na primer u slučaju pojave poplava, uključujući i otkaz sistema za detekciju ili uzbunu pri događajima koji kao takvi nisu mogli biti realno prognozirani, a sve navedeno u cilju umanjenja rizika za akvatičke ekosisteme;

4. "Dopunske" mere su mere predviđene i primenjene uz osnovne - bazne mere, sa namerom dostizanja ciljeva uspostavljenih članom 4, Aneksom VI (deo V koji sadrži dopunsku listu takvih mera).

Države članice mogu proširiti listu dopunskih mera da bi obezbedile dodatnu zaštitu voda na koje se odnosi ova Direktiva, uključujući i ugrađivanje postavki odgovarajućih međunarodnih dogovora iz člana 1.

5. Tamo gde monitoring ili drugi podaci ukazuju da su slabi izgledi da će se ciljevi člana 4. postići, države članice će osigurati da se:

- istraže uzroci mogućeg neuspeha;
- važeće dozvole i licence ispitaju i posebno razmotre;
- programi monitoringa razmotre i posebno prilagode; i
- uspostave dodatne mere koje mogu biti neophodne za osiguranje ciljeva, uključujući, kao pogodno, uspostavljanje strogih standarda kvaliteta za zaštitu životne sredine, sadržane u Aneksu V.

Tamo gde su slabi izgledi rezultat posledica dejstva prirodnih okolnosti prozrokovanih višom silom a koja se nisu mogla realno prognozirati, posebno ekstremne poplave i dugotrajne suše, države članice mogu doneti odluku da dodatne mere nisu izvodljive, što je predmet člana 4(6).

6. U implementaciji mera iz paragrafa 3, države članice će preduzeti sve odgovarajuće korake da se ne povećava zagađenje morske vode. Ne zanemarujući postojeću legislativu, primena mera preduzetih shodno paragrafu 3, ne bi trebalo da vodi, bilo direktno ili indirektno, uvećanju zagađivanja površinskih voda. Takođe, ove mere se neće primenjivati tamo gde bi to rezultiralo povećanjem zagađenja životne sredine u celini.

7. Programi mera će se uspostaviti najkasnije devet godina od dana stupanja na snagu ove Direktive a sve mere će biti operativne najkasnije dvanaest godina od datuma stupanja na snagu Direktive.

8. Programi mera će se povremeno preispitivati, i ako je neophodno novelirati najkasnije 15 godina od dana stupanja na snagu ove Direktive i svakih šest godina posle toga. Sve nove ili izmenjene mere uspostavljene noveliranim programom biće operativne u roku od tri godine od uspostavljanja noveliranog programa.

član 12

Sporna pitanja koja ne mogu biti rešena na nivou države članice

1. Kada država članica identifikuje sporno pitanje koje ima uticaj na upravljanje njenim vodama ali ne može biti rešeno od strane same države članice, ona treba da izvesti Komisiju ili bilo koju drugu zainteresovanu državu članicu o spornom pitanju, i može da sačini preporuku za razrešenje tog spornog pitanja.

2. Komisija će odgovoriti državi članici na svaki izveštaj ili preporuku u roku od šest meseci.

član 13

Planovi upravljanja rečnim slivom

1. Države članice će obezbediti da se sačine planovi upravljanja za svaki distrikt rečnog sliva koji leži u potpunosti unutar njihove teritorije.

2. U slučaju međudržavnog distrikta rečnog sliva koji u celini pada unutar Zajednice, države članice će osigurati koordinaciju u cilju izrade jedinstvenog međudržavnog plana upravljanja rečnim slivom. Tamo gde se takav plan upravljanja rečnim slivom ne sačini, države članice će pojedinačno sačiniti planove upravljanja rečnim slivom koji pokriva bar one delove međunarodnog distrikta rečnog sliva koji leži unutar njihove teritorije poštujući ostvarenje ciljeva postavljenih ovom Direktivom.

3. U slučaju da se međudržavni distrikt rečnog sliva pruža preko granica Zajednice, Države članice će nastojati da se izradi jedinstveni plan upravljanja rečnim slivom, a, tamo gde to nije moguće, plan će pokrivati bar deo međudržavnog distrikta rečnog sliva koji leži unutar teritorija zainteresovanih država članica.

4. Plan upravljanja rečnim slivom uključice informacije specificirane Aneksom VII.

5. U zavisnosti od specifičnih aspekata upravljanja vodama, plan upravljanja rečnim slivom može biti dopunjen izradom detaljnijih programa i planova

upravljanja za podsliv, sektor, lokalitet, tip vode. Implementacija ovih mera neće osloboditi države članice ni jedne od njihovih obaveza prema ostatku ove Direktive.

6. Planovi upravljanja rečnim slivom biće publikovani najkasnije devet godina od dana stupanja na snagu ove Direktive.

7. Planovi upravljanja rečnim slivom biće preispitani i novelirani najkasnije 15 godina od dana stupanja na snagu ove Direktive, a potom svakih šest godina.

član 14

Informisanje i konsultovanje javnosti

1. Države članice će podržavati aktivno uključivanje svih zainteresovanih u implementaciju ove Direktive, posebno u izradi, preispitivanju i noveliranju planova upravljanja rečnim slivom. Države članice će obezbediti da se za svaki distrikt rečnog sliva publikuje i učini dostupnim za primedbe javnosti i korisnika, sledeće:

- (a) Program rada i dinamički plan, uključujući iskaz o savetodavnim merama koje treba preduzeti, najkasnije tri godine pre početka perioda na koji se plan odnosi;
- (b) Preliminarni pregled značajnih elemenata za upravljanje, identifikovanih u rečnom slivu, najkasnije dve godine pre početka perioda na koji se plan odnosi;
- (c) Nacrt plana upravljanja rečnim slivom, najkasnije jednu godinu pre početka perioda na koji se plan odnosi;

Na zahtev, omogućiće se uvid u dokumentacione osnove i podloge korišćene za izradu nacrta plana upravljanja rečnim slivom.

2. Države članice će omogućiti najmanje šest meseci za primedbe u pismenoj formi na ova dokumenta da bi se obezbedilo aktivno učešće i konsultacija javnosti.

3. Paragrafi 1 i 2 će se primenjivati jednako i za noveliranje planova upravljanja rečnim slivom.

član 15

Izveštavanje

1. Države članice će dostaviti kopije planova upravljanja rečnim slivom i sva sledeća noveliranja, Komisiji kao i svim drugim zainteresovanim državama članicama u roku od tri meseca od dana publikovanja, i to:

- (a) za distrikte rečnih slivova koji u celini padaju unutar teritorije države članice, sve planove upravljanja rečnim slivom koji pokrivaju tu državnu teritoriju, publikovane shodno članu 13;
- (b) za međudržavne distrikte rečnih slivova, a najmanje deo planova upravljanja rečnim slivom koji pokriva teritoriju te države članice.

2. Države članice će podneti sumarne izveštaje za:

- analize zahtevane članom 5; i
- programe monitoringa definisane članom 8 preduzetih radi izrade prvog plana upravljanja rečnim slivom, u roku od tri meseca od njihovog kompletiranja.

3. Države članice će, u roku od tri godine od donošenja plana upravljanja rečnim slivom, ili njegovog noveliranja u skladu sa članom 13, podneti jedan preliminarni izveštaj o napredovanju u implementaciji planiranog programa mera.

član 16

Strategije protiv zagađivanja voda

1. Evropski parlament i Savet će usvojiti specifične mere protiv zagađivanja vode od pojedinačnih ili grupnih zagađenja koja predstavljaju značajan rizik za akvatičnu životnu sredinu, ili rizik za ostale preko nje, uključujući i rizik za vode koje se koriste za zahvatanje vode za piće. Za te polutante, mere će imati za cilj progresivnu redukciju a za prioritetne opasne supstance, kako je definisano članom 2(30), uklanjanje ili postepeno obustavljanje ispuštanja, emisije i gubitaka. Takve mere biće donete prema predlozima Komisije u saglasnosti sa procedurama sadržanim u Ugovoru (Treaty) o osnivanju EU.

2. Komisija će podneti predlog za formiranje liste prioritetnih supstanci selektovanih među onima koje predstavljaju značajan rizik za akvatičnu životnu sredinu ili rizik za ostale preko nje. Supstance će biti poređane po prioritetu obzirom na značaj rizika za akvatičnu životnu sredinu ili za ostale preko nje, identifikovanih preko:

- (a) procene rizika iznete u Council Regulation (EEC) No 793/93, Council Directive 91/414/EEC, i Directive 98/8/EC Evropskog parlamenta i Saveta; ili
- (b) ciljane procene rizika (na osnovu metodologije iz Regulation (EEC) No 793/93) sa potpunim usmerenjem na akvatičnu ekotoksikaciju i humanu toksikaciju preko akvatičke sredine.

Kada je potrebno da se ostvari rok postavljen paragrafom 4, supstance će biti poređane po prioritetu

na osnovu rizika za akvatičnu sredinu ili za ostale preko nje, tako što će se one identifikovati primenjujući jednostavnu proceduru procene rizika, a koja je zasnovana na naučnim principima uz posebno vođenje računa o:

- evidenciji u pogledu suštinske opasnosti predmetnih supstanci, i posebno njihove ekotoksičnosti i toksičnosti za čoveka preko privilegovanih puteva vode; i
- evidenciji o rasprostranjenosti kontaminacije sredine na osnovu monitoringa; i
- ostalim ukazujućim faktorima koji mogu indikovati mogućnosti proširenja kontaminacije životne sredine, kao što su obim produkcije ili potrošnje predmetne supstance i načini njene upotrebe.

3. Predlog Komisije će identifikovati i prioritarno opasne supstance. Da bi to uradila, Komisija će uzeti u obzir selekciju supstanci koje se nalaze u relevantnoj legislativi Zajednice kao i u odgovarajućim međunarodnim ugovorima.

4. Komisija će objaviti usvojenu listu prioritarnih supstanci najkasnije četiri godine od dana stupanja na snagu ove Direktive, i najkasnije svake četvrte godine posle toga, noveliraće je sa odgovarajućim predlozima.

5. U pripremanju predloga, Komisija će uzeti u obzir preporuke Naučnog komiteta o toksičnosti, ekotoksičnosti i životnoj sredini, država članica, Evropskog parlamenta, Evropske agencije za životnu sredinu, Komiteta za razvojne programe Zajednice, internacionalnih organizacija u kojima Zajednica učestvuje, Evropskih biznis organizacija uključujući one koje reprezentuju mala i srednja preduzeća, Evropskih organizacija za zaštitu životne sredine, kao i druge relevantne informacije koje su od važnosti.

6. Za prioritarnu supstancu, Komisija će podneti preporuku kontrole za:

- postepenu redukciju izlivanja, emisije i gubitaka predmetnih supstanci, a posebno
- uklanjanje ili postepeno ukidanje izlivanja, emisije i gubitaka supstanci identifikovanih u saglasnosti sa paragrafom 3, uključujući odgovarajuće rokove za izvršenje. Dinamički plan neće prekoračiti 20 godina od usvajanja preporuka u skladu sa odredbama ovog člana od strane Evropskog parlamenta i Saveta. U tom cilju Komisija će utvrditi odgovarajuću tehnokonomsku opravdanost za srazmeru obima i kombinacije proizvodnje i procesa kontrole, kako za koncentrisane izvore tako i za rasute izvore

zagađivanja, vodeći računa o široko primenjenim graničnim vrednostima emisija u procesima kontrole u okviru Zajednice. Tamo gde to odgovara, akcija Zajednice u vezi kontrole procesa može se uspostaviti po principu sektor po sektor. Tamo gde kontrole proizvoda uključuju razmatranje relevantnih postavki Direktiva 91/414/EEC i Direktive 98/8/EC, takvi izveštaji će biti objavljeni u saglasnosti sa odredbama tih direktiva. Svaki predlog za kontrole će imati specificiran postupak za verifikaciju, noveliranje i za procenu efektivnosti.

7. Komisija će podneti preporuke za standarde kvaliteta koji će se primenjivati za nivo koncentracije prioritarnih supstanci u površinskim vodama, sedimentima ili biotopu.

8. Komisija će podneti predloge, u vezi sa paragrafima 6 i 7, a najmanje za kontrole emisije za koncentrisane izvore zagađivanja i standarde kvaliteta životne sredine, u roku od dve godine od uključivanja predmetne supstance na listu prioritarnih supstanci, a za one supstance koje su uključene u prvu listu prioritarnih supstanci, a za koje nije postignut sporazum na nivou Zajednice, u roku od šest godina od dana stupanja na snagu ove Direktive. Države članice će uspostaviti standarde kvaliteta za te supstance za sve površinske vode ugrožene ispuštanjem ovih supstanci, kao i kontrolu nad glavnim izvorima takvih ispuštanja, baziranih inter alia na razmatranjima svih tehničkih mogućnosti redukcije. Za supstance naknadno uključene u listu prioritarnih supstanci, a za koje nije postignut sporazum na nivou Zajednice, države članice će preduzeti odgovarajuću akciju u roku od pet godina od uključivanja supstance na listu.

9. Komisija treba da pripremi strategije protiv zagađivanja voda i od drugih zagađenja ili grupa zagađenja, uključujući svako zagađenje koje se pojavljuje kao rezultat akcidenata.

10. U okviru pripreme predloga iz paragrafa 6 i 7, Komisija će takođe preispitati sve direktive navedene u Aneksu IX. Ona će preporučiti, do roka iz paragrafa 8, izmene i dopune kontrole iz Aneksa IX za sve one supstance koje su uključene u listu prioritarnih supstanci, i preporučiće odgovarajuće mere uključujući moguće ukidanje kontrole iz Aneksa IX za sve ostale supstance.

Sve kontrole iz Aneksa IX za koje se preporučuje izmene i dopune, biće ukinute danom stupanja na snagu tih izmena i dopuna.

11. Lista prioritetnih supstanci iz spiska supstanci pomenutih u paragrafima 2 i 3 preporučena od strane Komisije, po usvajanju od strane Evropskog parlamenta i Saveta postaće Aneks X¹ ove Direktive. Ista procedura će se primeniti i za njene izmene i dopune pomenute u paragrafu 4.

član 17

Strategije za prevenciju i kontrolu zagađenja podzemnih voda

1. Evropski parlament i Savet će usvojiti specifične mere za prevenciju i kontrolu zagađenja podzemne vode. Te mere će biti usmerene na postizanje ciljeva dobrog hemijskog statusa voda u saglasnosti sa članom 4 (1)(b) i biće usvojene od strane Komisije u saglasnosti sa procedurama datim u Ugovoru (Treaty), u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ove Direktive.

2. U predlaganju mera Komisija će poštovati analize prema članu 5 i Aneksu II. Te mere će se preporučiti i ranije ako su podaci raspoloživi i uključice:

- a) kriterijum za procenu dobrog hemijskog statusa podzemne vode, u saglasnosti sa Aneksom II.2.2 i Aneksom V 2.3.2 i 2.4.5;
- b) kriterijum za identifikaciju značajnih i održivih trendova poboljšanja stanja, kao i za određivanje startnih tačaka za promene trenda, a u skladu sa Aneksom V 2.4.4.

3. Mere proistekle iz primene paragrafa 1 biće uključene u programe mera zahtevane članom 11.

4. U odsustvu kriterijuma iz paragrafa 2 na nivou Zajednice, države članice će uspostaviti odgovarajući kriterijum najkasnije pet godina od dana stupanja na snagu ove Direktive.

5. U odsustvu kriterijuma iz paragrafa 4, na nivou države članice, kao startna tačka za promenu u tendencijama uzeće se tačka koja je 75% od nivoa standarda kvaliteta sadržanih u postojećoj legislativi Zajednice koja se odnosi na podzemnu vodu.

član 18

Izveštaj Komisije

1. Komisija će objaviti izveštaj o implementaciji ove Direktive najkasnije 12 godina od dana stupanja na snagu Direktive i svakih šest godina potom, a biće podnošen Evropskom parlamentu i Savetu.

2. Izveštaj će sadržati sledeće:

- (a) prikaz napredovanja u implementaciji Direktive;
- (b) prikaz statusa površinske i podzemne vode u Zajednici, a izvršen u koordinaciji sa Evropskom agencijom za životnu sredinu;
- (c) pregled planova upravljanja rečnim slivom podnetim u saglasnosti sa članom 15, uključujući sugestije za poboljšanje budućih planova;
- (d) rezime odgovora na pojedinačne izveštaje ili preporuke upućene Komisiji sačinjenih od strane država članica shodno članu 12;
- (e) rezime svih predloga, mera kontrole i strategija razvijanih u skladu sa članom 16;
- (f) rezime odgovora na komentare sačinjene od strane Evropskog parlamenta i Saveta na prethodni izveštaj o implementaciji.

3. Komisija će takođe objaviti izveštaj o napredovanju u implementaciji na osnovu rezimea izveštaja koje su države članice podnele shodno članu 15(2), i podneti ga Evropskom parlamentu i državama članicama, najkasnije 2 godine od datuma iznetih u članovima 5 i 8.

4. Komisija će, u roku od tri godine od objavljivanja svakog izveštaja iz paragrafa 1, objaviti međuizveštaj opisujući napredak u implementaciji na bazi međuizveštaja država članica kao što je to naznačeno u članu 15(3). On će biti podnet Evropskom parlamentu i Savetu.

5. Komisija će, po potrebi, sazvati konferenciju zainteresovanih strana za politiku Zajednice u oblasti voda iz svih država članica, radi komentara na izveštaje o implementaciji i razmene stečenih iskustava.

Učešće treba da uzinu predstavnici kompetentnih uprava, Evropskog parlamenta, nevladinih organizacija, socijalni i ekonomski partneri, udruženja korisnika, akademici i drugi eksperti.

član 19

Planovi za buduće mere Zajednice

1. Jedanput godišnje, Komisija će u namene informisanja prezentovati Komitetu, kako to stoji u članu 21, indikativni plan mera koje imaju uticaja na legislativu u oblasti voda, i koje Komisija ima nameru da predloži u bliskoj budućnosti, uključujući hitnost

¹ prim. prev.: Odlukom broj 2455/2001/EC Evropskog parlamenta i Saveta od 20.11.2001.god. usvojena je Lista prioritetnih supstanci. Ona je postala Aneks X Direktive.

uključenja preporuka, mera kontrole i strategija razvijanih prema članu 16. Komisija će sačiniti prvu takvu prezentaciju najkasnije 2 godine od dana stupanja na snagu ove Direktive.

2. Komisija će razmotriti ovu Direktivu najkasnije 19 godina od dana stupanja na snagu i predložiti sve neophodne amandmane na nju.

član 20

Tehnika primene Direktivi

1. Aneksi I, III i deo 1.3.6 Aneksa V mogu se prilagođavati naučnom i tehničkom razvoju, u saglasnosti sa procedurom izloženom u članu 21, uzimajući u obzir periode preispitivanja i noveliranja planova upravljanja rečnim slivom, kako je izneto u članu 13. Gde je to neophodno, Komisija može usvojiti smernice o implementaciji Aneksa II i V u saglasnosti sa procedurama izloženim u članu 21.

2. U svrhu prenosa i obrade podataka, uključujući statističke i kartografske podatke, tehnički formati za namene iz paragrafa 1 mogu se usvojiti u saglasnosti sa procedurom određenom u članu 21.

član 21

Nadzorni komitet

1. Komisija će biti pomognuta od komiteta (na dalje "Komitet").

2. Kada se stekne potreba za primenom ovog člana, primenjivaće se članovi 5. i 7. Odluke 1999/468/EC uzimajući pri tome u obzir odredbe člana 8.

Rok postavljen u članu 5(6) Odluke 1999/468/EC biće određen za tri meseca.

3. Komitet će usvojiti poslovnik o radu.

član 22

Završne i prelazne odredbe

1. U roku od sedam godina od dana stupanja na snagu ove Direktive, pretaće primena:

- Direktive 75/440/EEC od 16.06.1975. koja se odnosi na zahtevani kvalitet površinskih voda namenjenih korišćenju za vodu za piće u Državama članicama,
- Odluke Saveta 77/795/EEC od 12.12.1977. o uspostavljanju zajedničke procedure za razmenu informacija o kvalitetu sveže površinske vode u okviru Zajednice,

- Direktive Saveta 79/869/EEC od 9.10.1979. koja se odnosi na metode za merenja i frekvenciju uzorkovanja i analiza površinskih voda namenjenih korišćenju za vodu za piće u državama članicama.

2. U roku od trinaest godina od dana stupanja na snagu ove Direktive, pretaće primena:

- Direktive Saveta 78/659/EEC od 18.07.1978 o potrebnoj zaštiti i obezbeđenju kvaliteta svežih voda za održavanje riba,
- Direktive Saveta 79/923/EEC od 30.10.1979 o zahtevanom kvalitetu vode za život ljuskara,
- Direktive Saveta 80/68/EEC od 17.12.1979 o zaštiti podzemnih voda od zagađivanja prouzrokovanog posebno opasnim supstancama,
- Direktive 76/464/EEC, osim člana 6., koji će biti ukinut stupanjem na snagu ove Direktive.

3. Sledeće prelazne odredbe će važiti za Direktivu 76/464/EEC:

- (a) lista prioriternih supstanci usvojena prema članu 16. ove Direktive zameniće listu prioriteta iz Commission Communication to the Council od 22.06.1982;
- (b) u svrhe primene člana 7 Direktive 76/464/EEC, Države članice mogu primeniti postupke za identifikaciju problema zagađivanja i supstanci koji ih uzrokuju, uspostavljanje standarde kvaliteta, i usvajanje mera, a prema ovoj Direktivi.

4. Ciljevi zaštite životne sredine iz člana 4. i standardi kvaliteta iz Aneksa IX i člana 16(7), kao i Aneksa V koji se odnosi na Države članice, a za supstance koje nisu na listi prioriternih supstanci, a i člana 16(8) u pogledu prioriternih supstanci za koje standardi Zajednice nisu doneti, biće poštovani kao standardi kvaliteta u svrhe primene člana 2., tačka 7. i člana 10. Direktive 96/61/EC.

5. Tamo gde supstance sa liste prioriternih supstanci usvojene u okviru člana 16 nisu uključene u Aneks VIII ove Direktive ili u Aneks III Direktive 96/61/EC, biće pridodate.

6. Za površinske vode, ciljevi zaštite životne sredine uspostavljeni prvim planom upravljanja rečnim slivom prema ovoj Direktivi će dati, kao minimum, efekat na standarde kvaliteta takav da isti budu, bar toliko strogi koliko su zahtevani za implementaciju Direktive 76/464/EEC.

član 23**Kaznene mere**

Države članice će odrediti kaznene mere za neispunjavanje državnih obaveza preuzetih ovom Direktivom. Tako predviđene kaznene mere biće efikasne, srazmerne i odvraćajuće.

član 24**Implementacija**

1. Države članice će doneti zakone, regulativu i administrativne odredbe neophodne za usklađivanje sa ovom Direktivom najkasnije tri godine od dana stupanja na snagu Direktive. O tome će odmah informisati Komisiju.

Kada države članice usvoje ove mere, te mere će sadržati vezu sa Direktivom, i biće istaknuta veza sa njom pri zvaničnom publikovanju. Način isticanja te veze sa Direktivom biće određen od strane država članica.

2. Države članice će dostaviti Komisiji tekst koji se odnosi na osnovne odredbe nacionalnog zakonodavstva koje one usvajaju za oblast pod ingerencijom ove Direktive. Komisija će o tome informisati ostale države članice.

član 25**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom glasniku Evropske Zajednice.

član 26**Adresovanje**

Ova Direktiva se adresuje na države članice.

Doneto u Luksemburgu.

Redigovano 01.10.2002.